

CULTUREEL BEWUSTZIJN

Er gaat aandacht naar het waarnemen van en reflecteren op kunst- en cultuuruitingen, de blik erop verruimen, zelf een artistiek creatieproces doorlopen en hanteren van presentatietechnieken.

Via kunst en cultuur geven mensen hun werkelijkheid met behulp van voorwerpen, lichaam, taal en symbolen vorm en betekenis. Via deze competentie ontwikkelen leerlingen hun cultureel bewustzijn: ze leren kunst- en cultuuruitingen goed te observeren, ervaren, duiden en interpreteren. Ze worden gestimuleerd om kunst- en cultuuruitingen te evalueren en te waarderen en zo vorm te geven aan hun eigen culturele identiteit. Daarnaast hebben kunst en cultuur ook een socialiserende rol: ze leren mensen deel uitmaken van een groep. De 21ste-eeuwse samenleving wordt gekenmerkt door globalisering en leven in diversiteit. Culturele expressie als tweede luik van deze competentie heeft de mogelijkheid een ontmoetingsruimte te zijn om (culturele) verschillen tussen mensen te overbruggen. Men kan in de eigen creatie en die van anderen genoeg gelijkenissen zien om gemeenschappelijkheid te voelen. Tegelijkertijd is het een platform om verschillen uit te wisselen.

BOUWSTENEN

Uitingen van kunst en cultuur waarnemen en conceptualiseren.

Kenmerken van kunst- en cultuuruitingen zintuigelijk verkennen en overdenken verrijkt en verdiept het culturele bewustzijn en de culturele expressie. Zo wordt de leerling sterker in zijn persoonlijke ontplooiing, in zijn maatschappelijke participatie en in zijn levenslang leren.

Uitingen van kunst en cultuur duiden in relatie tot de maatschappelijke, historische en geografische context waarin ze zich manifesteren.

Kunst- en cultuuruitingen hebben een socialiserende rol: ze helpen leerlingen zich te oriënteren in maatschappelijke, historische en geografische contexten. Zo geven ze vorm aan hun eigen culturele identiteit en krijgen ze zicht op die van anderen.

Uitingen van kunst en cultuur beleven en de waardering ervoor duiden.

Door kunst en cultuur te beleven kunnen leerlingen plezier beleven, uitgedaagd worden om anders over de wereld na te denken, volledig ondergedompeld worden in de ervaring en/of emotioneel betrokken geraken bij zangers, acteurs, dansers enz. Door zelf een artistiek creatieproces te doorlopen kan de waardering voor de expressies van anderen genuanceerder beargumenteerd worden.

Verbeelding gericht inzetten bij het creëren van artistiek werk.

Wie artistiek aan de slag gaat, benadert de werkelijkheid anders dan vanuit een cognitieve reflectie. Experimenteren tijdens het denken en het handelen neemt een belangrijke plaats in. Kennis, gevoel en lichaamservaring beïnvloeden elkaar. Precies dat is kenmerkend voor creatieve processen.

STEREOTYPEN

NIET	WEL
Leren natekenen en blokfluit spelen.	Leren ontdekken wat je wil uitdrukken en hoe je dat bevredigend kan doen.
Leren over muziek en beeldende kunsten door de eeuwen heen.	Verschillende artistieke uitdrukkingwijzen (beeldende en audiovisuele kunsten, dans, theater... verkennen en ermee experimenteren.
Een verslag schrijven over een bezochte culturele activiteit.	Culturele activiteiten leren 'lezen' en begrijpen en erover in dialoog gaan met de medeleerlingen, leerkrachten en externen.
Kunst en cultuur is ontspanning.	Naast ontspanning bieden kunst en cultuur ook de mogelijkheid om de blik op wereld en zichzelf blijvend te veranderen.

SAMENHANG

De sleutelcompetenties vertonen onderling veel samenhang. Onderstaande voorbeelden voor Cultureel bewustzijn illustreren die samenhang.

Cultureel bewustzijn versterkt het zelfbewustzijn. De talen die op school verworven worden, zijn culturele en artistieke expressievormen. Ons historisch en ruimtelijk bewustzijn is verankerd met kunst- en cultuuruitingen. De mogelijkheid om verschillende culturen te lezen en te appreciëren versterkt ook de burgerschapscompetenties.

